

Efter EU-sanktionerna

Lysande affärer för ryska lantbrukare

Efter Sovjetunionens kollaps blev det hårda tider för lantbrukaren Oleg Terentjev i arktiska Ryssland. Men tack vare EUs sanktioner går affärerna nu bättre än någonsin.

TEXT & FOTO IZABELLA ROSENGREN ÖVERSÄTTNING ERIK NORBERGH

Izva
ÄGARE: Oleg Terentjev.
AREAL: 10 000 hektar.
ANSTÄLLDA: 300 stycken.
ANTAL DJUR: 100 stycken.
OMSÄTTNING: 500 miljoner rubel (ca 71 miljoner SEK).

Gärdsplanen är täckt av ett tjock lager snö och ovanför våra huvuden dansar snöflingorna. Det är ännu inte november men i den lilla byn Dijur en timme utanför byn Izhma på gränsen till polcirkeln kommer vintern tidigt. Om den ens släpper taget vill säga. Medeltemperaturen är -1,7°C, ungefär densamma som i Kiruna i Sverige eller Alta i Norge. Ödsligheten för tankarna till den mongoliska stäppen och det känns

inte alls orimligt att en varg skulle kunna börjar yla vid horisonten. Tack och lov gör den inte det. I stället öppnar gården Izvas ägare Oleg Terentjev dörren till en barack som visar sig vara ett bageri. Klockan är runt 17 och de anställda har precis gått på sitt skift som sträcker sig över hela natten till tidig morgon. Varje kväll får de in minst 40 beställningar som ska bakas under natten - de flesta gäller specialiteten izhmapaj.
 – Vi kallar den ”tjapysj”. Det är en tunn rågdeg och ett tunt lager med

antingen något slags gryn, potatis eller bär. Den tillagas med smör. Den går snabbt att värma upp på spisen, i stekpannan, vilket är viktigt vintertid, speciellt för renskötare, säger Oleg Terentjev.
BAGERIET ÄR DOCK bara en liten del av verksamheten. Sammanlagt arbetar runt 300 personer på gården som även omfattar ett mejeri, slakteri och kafé. Sedan ett år tillbaka föds hästar och kor upp på gården för slakt medan mjölk köps in från 110 olika lokala gårdar

och renkött från de lokala renskötarna. Planen är att utöka köttproduktionen ytterligare, vilket utrymmesmässigt känns rimligt med tanke på att koncernen breder ut sig på hela 10 000 hektar taiga och tundra. Bara dagen innan vi ses köpte Oleg Terentjev in ett 60-tal dräktiga kor, vilka han anser vara de bästa eftersom han då får två kor i en. Han går vidare till ett annat hus som hyser ett charkuteri. Skinande maskiner, pressar, skär och på andra sätt bearbetar köttmassan innan den pake-

teras till olika sorters korvar. Det går 1 ton kött på 1,4 ton korv och alla råvaror är ekologiska.
 – Vi har märkt att våra produkter utan onaturliga tillsatser har blivit allt mer efterfrågade. Folk förstår att våra produkter är bättre för hälsan. Det är en positiv utveckling som vi har jobbat mycket hårt för, säger Oleg Terentjev.
DESSUTOM ÄR PRODUKTERNA närproducerade då alla varor säljs inom Komi-regionen. Inga produkter exporteras till

övriga Ryssland. Det behövs helt enkelt inte.
 – Efterfrågan på ekologiska varor märks särskilt tydligt i städerna, där köpkraften är större. Moskva-regionen är mycket aktiv.
 Enligt Oleg Terentjev har verksamheten aldrig gått så bra som nu. Anledningen till framgången är EUs sanktioner mot Ryssland som infördes sommaren 2014 med anledning av den ryska inblandningen i kriget i östra Ukraina.

Korna på gården är "chologorska", blandat med mellan 25 och 40 procent "golsjtinska". De ger mycket mjölk. Köttjursrasen Golsjtinska holstein-frisisk och chologorska är en ras som kommer från norra delen av Ryssland.

Bageriets specialitet är izhmapaj som består av en tunn rågdeg med något slags gryn, potatis eller bär. Poängen är att den ska gå snabbt att värma, vilket är viktigt för renskötarna ute på tundra.

Förutom bageri rymmer gården mejeri, slakteri och kafé. Sedan ett år tillbaka föds hästar och kor upp på gården för slakt.

»Självklart är jag rik. Jag har 300 anställda, sponsrar utbildningar och renoverar kyrkor.«

» – Affärerna går mycket bättre sedan sanktionerna infördes. Det första året ökade omsättningen med 40 procent. Jag hoppas att de varar för alltid, säger han halvt på skoj, halvt på allvar.

Han vill inte avslöja hur stor vinst företaget gör men berättar att omsättningen ligger på drygt 500 miljoner rubel, vilket är drygt 71 miljoner svenska kronor. Eftersom det är så svårt att få ur honom några exakta siffror vad gäller vinsten frågar jag honom till sist rakt ut om han är rik.

– Självklart är jag rik. Jag har 300 anställda, sponsrar utbildningar och renoverar kyrkor. Vi är det största företaget i regionen efter oljebolagen, säger han och skrattar.

DEN HEMLIGA VINSTEN återinvesteras i företaget. Bland annat i ett projekt som går ut på att förädla fram en potatissort som ska klara av ett subarktiskt klimat. Enligt Oleg Terentjev kommer den bästa potatisen från Kanarieöarna och det är paradoxalt nog också därifrån

som försökspotatisen har hämtats. Experimenten har pågått i drygt två år och Oleg Terentjev hoppas och tror att potatisen bör vara ute på marknaden inom en snar framtid.

– I dag har vi permanenta samarbetspartner, vilket vi värdesätter. Och de är beredda att köpa mer och mer av det vi producerar.

AFFÄRERNA VERKAR ONEKLIGEN gå lysande för Oleg Terentjev. Det finns egentligen bara en enda lite sak att klaga på, menar han, nämligen avlägsenheten och bristen på transporter. Att klaga till myndigheterna är dock inget som han funderar honom.

– Ryssar klagar aldrig, säger han.

Och med tanke på hur livet tedde sig för bara några år sedan är det kanske inte så svårt att förstå. Efter Sovjetunionens fall i början av 1990-talet var livet allt annat än lätt för Rysslands invånare.

– Det var en tid då oljebolagen ockuperade vårt land. De fick reda på att vår mark låg ovanpå ett enormt oljefält

och oljebolagen började utvinna olja en kilometer från vårt hus.

UNDER DENNA TID rådde även en enorm arbetsbrist, vilket så klart påverkade verksamheten negativt. Oleg Terentjev tog då kontakt med skolorna i området och bad lärarna att tipsa om elever som hade de kvaliteter han önskade. Därefter kontaktade han föräldrarna och erbjöd sig att betala för ungdomarnas utbildning – i den riktning han hade behov av. Det visade sig vara ett lyckat drag och även i dag, när affärerna går som taget, betalar han utbildningen för fem studenter. Tack vare detta drag är de flesta i personalen i dag i 35-årsåldern, vilket innebär att han har säkrat bemanning och kunskap i flera år framöver.

– Mina förfäder grundade denna by i början av 1700-talet och jag tar mitt arv på stort allvar. Det är aldrig enkelt att driva ett företag men i dag arbetar vi aktivt tillsammans med olje- och gasbolagen för att utveckla bygden på ett hållbart sätt. ☘

Den ryska lantbrukssektorn har gynnats av EUs importstopp, med en ökad inhemsk konsumtion av ryska livsmedel. Efterfrågan på ekologiskt är stor i städerna.

Mjölken till gårdsmerjeriet köps in från närliggande gårdar.

Ett axplock av de bakverk som gården producerar.

Det går 1 ton kott för 1.4 ton korv.